

ધોરણ :- 8

ગુજરાતી

10. અઠી આના

અભ્યાસ / સ્વાધ્યાય

Sem : 1

અભ્યાસ

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો ઉત્તર શોધીને
તેના કુમ - અક્ષર પ્રશ્ન સામેના માં લખો.

- (૧) અઢી આના એટલે આજના કેટલા પૈસા થાય ? ખ
- (૨) બાર
- (૩) પંદર
- (૪) વીસ
- (૫) પચીસ

(૨) લેખકને અઢી આનાની જરૂર શા માટે હતી ? ગ

(ક) આશ્રમમાં રહેવા

(ખ) જમવા

(ગ) પુસ્તક ખરીદવા

(ધ) વાપરવા

(૩) ખૂટતા અઢી આના લેખકને કોણી પાસેથી મળ્યા ? ઘ

(ક) આશ્રમના સાધુ પાસેથી

(ખ) ફુકાનદાર પાસેથી

(ગ) ધનિક શેઠ પાસેથી

(ધ) ફળના ટેપલાવાળા પાસેથી

(4) લેખકને કયું પુસ્તક ખરીદવું હતું ? ક

(ક) લઘુકૌમુદી

(ખ) તુદ્રી

(ગ) ગીતા

(ધ) મહાભારત

(૫) લેખકે અઢી આના ક્યારે પરત કર્યા ? ખ

(ક) બીજે દિવસે

(ખ) એક માસ પછી

(ગ) ક્યારેય નહિ

(ધ) સપ્તાહ પછી

પ્રશ્ન 2. નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં ઉત્તર આપો :

(1) માણસમાં યાચનાવૃત્તિ જાગે છે ત્યારે તેને કેવો અનુભવ થાય છે ?

►માણસમાં યાચનાવૃત્તિ જાગે છે ત્યારે તેનું વ્યક્તિત્વ ફીલુંફસ થઈ જાય છે, કારણ કે એક વખત માગવાની હિંમત આવે પછી વ્યક્તિમાં સ્વાભિમાન, રહેતું નથી. એની ખુમારી અને તેજ ઝાંખા પડી જાય છે. એ લાલચું બની જાય છે.

(2) લેખક ક્યો પ્રસંગ ન ભૂલવા સૂચવે છે ?

►સંકટ સમયે જે વ્યક્તિ આપણાને મદદ કરે અને એનાથી આપણું
કામ સરળ બની જાય એવા પ્રસંગને લેખક કદી ન ભૂલવા સૂચવે
છે.

(3) સ્વામીજીને રહેવા માટે કયું સ્થળ મળ્યું ?

►સ્વામીજીને રહેવા માટે વૃદ્ધાવનમાં આવેલ પરમહંસ આશ્રમમાં
જગ્યા મળી.

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

(1) સુરપુરાના લોકોએ સ્વામીજીને કેવી રીત વિદાય આપી?

➤ સ્વામીજીને વિદાય આપવા આખું સુરપુરા ગામ હિલોળે
ચડયું હતું. સૌએ અશ્રુભીની આંખે સ્વામીજીને વિદાય
આપી.

(2) લેખક જમનાજીને સ્વચ્છ ન રાખનાર લોકો માટે શું કહે છે ?

►લેખકે મથુરાનાં તીર્થસ્થાનોમાં ચારે બાજુ ગંદકી જોઈ. લેખક ત્યાંના લોકો વિશે કહે છે કે તેઓ જમના નદીને ખૂબ જ પૂજ્ય માને છે, પણ તેઓ ત્યાં જરાય સ્વચ્છતા રાખતા નથી. તેઓ “જમના મૈયા કી કૃપા સે” બોલે છે, પણ તેમના આચરણમાં પરમેશ્વરમાં એકબ્લબ્લનિષ્ઠા દેખાતી નથી કે પ્રકૃતિના સૌદર્યની પ્રતીતિ થતી નથી.

(3) આ પાઠમાંથી આપણાને શું શીખવાનું મળે છે ?

આ પાઠમાંથી આપણા ને શીખવા મળે છે કે ભણવા માટે
અનેક અગવડો વેઠવી પડે તો પણ ભણવું તો ખરું જ ,
જીવનમાં સ્વાભિમાની રહેવું યાચનાવૃત્તિ રાખવી નહીં, પણ
ક્યારેકના ધૂટકે માગવું પડે તો લીધેલી વસ્તુ કે રકમ પરત
કરવાની ભાવના રાખવી ક્યારેક પરિસ્થિતિ વશ નિયમોમાં
બાંધછોડ કરવી પડે તેમ કરવામાં વાંધો નથી.

(4) ફળ વેચનાર માણસની ઉદારતા તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

►લેખકે જ્યારે ફળ વેચનાર માણસને કહું કે એને એક સંસ્કૃત પુસ્તક ખરીદવું છે, પણ એને માટે અઢી આના ખૂટે છે. જો એ અઢી આના આપે તો પૈસાની સગવડ થતાં પોતે એ પૈસા તરત ૪ પાછા આપી દેશે. ફળ વેચનાર માણસે કશો જ વિચાર કર્યા કિના લેખકને અઢી આના આપી દીધા. આ તેની ઉદારતા દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન 2. પુસ્તકાલયની મુલાકાત લઈ ત્યાંના તમારા અનુભવો વર્ણવો :

►હું અને મારા કેટલાક મિત્રો એક પુસ્તકાલયની મુલાકાતે ગયા. પુસ્તકાલયમાં દાખલ થતાં ૪ સ્ટાફના એક સભ્ય અમને સમગ્ર પુસ્તકાલયનો સંક્ષેપમાં પરિચય કરાવ્યો. પુસ્તકાલય સ્વચ્છ હતું અને ત્યાંનું વાતાવરણ શાંત હતું. એક બાજુ વિધાર્થીઓને વાંચવા માટે ટેબલ-ખુરશીની વ્યવસ્થા હતી. ડાબી બાજુ એક કાઉન્ટર હતું. એ કાઉન્ટરની પાછળ પુસ્તકાલયના સ્ટાફને માટે બેસવાની સગવડ હતી. જમણી તરફ બે-ત્રણ ક્રમયૂટર મૂક્યાં હતાં.

➢ એ કમ્પ્યુટર દ્વારા વિધાશીઓ અને શિક્ષકોને જરૂરી પુસ્તકો વિશે
માહિતી મળી રહે છે. એક સ્લીપમાં જે પુસ્તક જોઈતું હોય તેના
વિશેની માહિતી લખીને આપવાથી પુસ્તકાલયનો કર્મચારી તરત જ
એ પુસ્તક વિધાશીઓને વાંચવા માટે કે અમૃક દિવસ ઘરે લઈ જવા
માટે કાઢી આપે છે. એક તરફ મુખ્ય ગ્રંથપાલની કેબિન છે.
ગ્રંથપાલ સમગ્ર પુસ્તકાલયનું સંચાલન કરે છે. આમ, પુસ્તકાલયની
અમારી મુલાકાત સુખદ રહી.

પ્રશ્ન 3. નીચેના શબ્દોના સમાનાર્�ી શબ્દો લખો :

- (1) તાલાવેલી = અધીરાઈ, તડપ
- (2) અશ્રુ = આંસુ
- (3) ખુમારી = ગર્વ, સ્વાભિમાન
- (4) યાચના = લિક્ષા

પ્રશ્ન 4. ઉદાહરણ પ્રમાણે વિકુળાથી શબ્દ લખો :

ઉદાહરણ : ફિત x અહિત

(1) યોગ્ય x અયોગ્ય

(2) મંગળ x અમંગળ

(3) ધર્મ x અધર્મ

(4) વ્યવસ્થા x અવ્યવસ્થા

(5) સ્વીકાર x અસ્વીકાર

(6) માન x અપમાન

THANKS

FOR WATCHING